

Badia

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector sud del terme de Gaià
Emplaçament Ctra. BV-4401, al km. 4 camí direcció Coll Comadoms uns 1800 m, camí W uns 800 m i trencall E
Alçada: 427

Coordenades:

Latitud: 41.90325
Longitud: 1.92444
UTM Est (X): 410789
UTM Nord (Y): 4639594

Classificació

Número de fitxa 08090 - 19
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïna
Protecció Inexistent
Accés Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08089A011000160000YU
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 15/05/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval i actualment en estat de ruïna. Es troba emplaçada en una zona boscosa entre el torrent de Pregones i la riera de Cornet. L'edificació, que es situa al cim d'un promontori, es conserva força sencera, tot i que la teulada s'ha esfondrat parcialment. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis), coberts adossats a la banda de migdia i un cobert aïllat al nord-oest. És un edifici molt auster, pràcticament sense finestres (o de mida molt petita) i ha conservat la fesomia tradicional, gairebé sense ampliacions recents. La façana principal, encarada a migdia, presenta un senzill portal rematat amb arc escarser i diverses obertures del tipus espitllera. Les dues façanes laterals tenen tan sols una finestra central, emmarcada amb llindes i brancals de pedra. La façana nord, que està parcialment coberta d'heura, té més obertures i més grans. Els murs són de pedra, en algun punt amb carreus petits ben escairats i en d'altres parts amb restes d'arrebossat. A la façana nord es conserva una tina adossada i, a l'oest, les restes d'un forn de pa. En general es tracta d'una edificació força regular i homogènia, i es fa difícil destriar-ne les parts que podrien correspondre al mas medieval. Tanmateix, l'obra sembla majoritàriament dels segles XVIII-XIX.

Observacions:

Informació oral facilitada per Josep Matamala

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIII. Concretament s'esmenta en un document de 1273 de l'Arxiu Espiscopal de Vic amb la denominació d'Abadia. Llavors l'hereu era un tal Berenguer, i el mas formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. És possible que durant la crisi baix-medieval quedés com un mas rònec. La qüestió és que a finals del segle XVII havia estat absorbit pel mas Vilagaià. Així, segons un capbreu del castell de Gaià del 1692-93, el mas Vilagaià posseïa quatre masos secundaris: Badia, la Sala, la Roca i la Rierola (aquests dos últims de la parròquia de Sant Pere de Monistrol). El propietari era Jaume Vilomara, tal vegada de la ciutat de Manresa. Cal destacar que n'era el senyor directe; és a dir que no tenia cap altre senyor per damunt seu i cobrava tots els censos d'aquests masos. En aquesta època Vilagaià ja era clarament una de les heretats principals del terme. En el Registre de la Riquesa de 1883 Badia continuava sota la possessió de Vilagaià, igual que els altres masos esmentats. Aleshores les terres de Badia abastaven una superfície de 86,35 ha, 18 de les quals eren conreades per parcers. Fins a mitjans de segle XX la casa encara era habitada; concretament, entorn de 1955 encara hi vivia Enric Brima, que feia de masover.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 60, 66, 84.

